

Od Redakcji

Droży Czytelnicy,

mam przyjemność zaprosić Was do zapoznania się z artykułami przygotowanymi w najnowszym numerze naszego czasopisma. Liczę na to, że będą one pomocne w Waszym mierzeniu się z ogarnianiem aktualnej trudnej rzeczywistości. Poziom transformacji w różnych obszarach współczesnego świata wymusza na nas uruchomienie olbrzymiego potencjału przystosowawczego w krótkim czasie. Jako terapeuci spotykamy się z tym procesem zarówno pracując nad problematyką naszych pacjentów, jak i poprzez własny odbiór otaczającej nas rzeczywistości. Wymaga to od nas ciągłego poszukiwania równowagi między konserwatywną stałością zasad przynoszących klarowność i oparcie a dostrzeganiem wymagań ciągle zmieniającej się sytuacji, często zagrażającej podstawom egzystencji. Zmusza nas to do poruszania się wąską ścieżką między wyuczonym schematycznym oddziaływaniem a rozmyciem dotychczasowych zasad budowania klasycznej relacji terapeutycznej.

Odbicie tej problematyki znajdziecie Państwo w artykule Dominika Gawędy: „Okna z widokiem na życie i śmierć. Refleksje nad zmieniającą się praktyką psychoterapeutyczną”. Treść tej pracy szczególnie koresponduje z obecną sytuacją wojenną, w której jesteśmy eksponowani na doświadczenie śmierci. Artykuł zajmuje się sposobami przepracowania lęku przed śmiercią, odwołując się do podejścia egzystencjonalnego Frankla. Prowokuje również do refleksji nad własnym radzeniem sobie z tym problemem.

Ciekawą propozycję pracy terapeutycznej stanowi artykuł: „Doświadczenia pracy terapeutycznej Zespołu Terapii Rodzin Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej »Krakowski Ośrodek Terapii« z rodzinami w sytuacji kryzysu okolorozwodowego. Program Psychoedukacyjno-Psychoterapeutyczny »Łódź na falach«” opisujący program terapeutyczny prowadzony przez zespół Krakowskiego Ośrodka Terapii od 2017 roku. Skierowany jest do rodzin „rozkołysanych” przez sytuację rozwodową i zwraca uwagę na emocje i przeżycia dzieci znajdujących się w jej zasięgu. Oparcie na wieloletnim doświadczeniu w pracy z takimi rodzinami pozwoliło na zogniskowanie terapii rozstających się rodziców na zrozumieniu dynamiki tego procesu u małżonków, uwzględniając przy tym przeżycia dzieci na różnych etapach ich rozwoju. Program terapeutyczny pozwala na indywidualne przepracowanie pojawiających się zakłóceń w kontakcie: matka–dziecko, ojciec–dziecko.

Miłosz Wujek, doktorant Instytutu Psychologii UJ, przedstawia artykuł: „Współczesne psychoanalityczne ujęcie płciowej i seksualnej różnorodności w teorii Jeana Laplanche’a”. Analizuje w nim ewolucję pojmowania seksualności w klasycznej teorii freudowskiej i dalej poprzez jej anglosaskich kontynuatorów teorii psychoanalitycznych, kończąc objaśnieniem koncepcji „seksualnego ja” Jeana Laplanche’a, wyjaśniającej, w jaki sposób nieświadome ujęte w ramach ogólnej teorii uwiedzenia może stanowić konstrukt teoretyczny umożliwiający lepsze rozumienie genezy identyfikacji z płcią, wyboru obiektu popędu. Według tej teorii popęd mający swoje źródło w enigmatycznej wiadomości dorosłego „innego” poprzedza i warunkuje instynkt seksualny, sprawiając, że wszelkie tożsamości konstruowane w oparciu o tę sferę życia skazane są na częściowe niepowodzenie.

Realne ograniczenia początkowej fazy pandemii COVID-19, wynikające z niej zagrożenia, odcisnęły się znacząco na funkcjonowaniu instytucji leczących. Jedną z nich był Zakład Psychoterapii Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie, którego pracownicy podjęli próbę wstępnej oceny wpływu tych zmian w subiektywnym odbiorze pacjentów. Placówka bazująca na pracy psychoterapią grupową w oddziale dziennym w badanym okresie przekształciła swą działalność w kierunku psychoterapii indywidualnej prowadzonej on-line. Niejednoznaczne oceny takiej zmiany wskazują na znaczące ograniczenia jej efektów, wynikające z różnorodnych zmiennych.

Ostatnią z propozycji aktualnego numeru „Psychoterapii” jest artykuł Mileny Kansy oraz Katarzyny Gdowskiej pod tytułem: „Chorujący leczący — dylematy psychoterapeuty w obliczu własnej choroby fizycznej”. Autorki przybliżają tę problematykę przy dość ubogiej, dotychczasowej literaturze fachowej na ten temat. Rozważają w nim możliwości samoodkrywania terapeuty wobec swoich pacjentów w sytuacji realności własnej choroby. Poziom tego odkrycia wymaga uwzględniania etapu rozwoju relacji terapeutycznej oraz konieczności wprowadzanych zmian w toczącym się procesie.

Życzę inspirującej i przyjemnej lektury.

Stanisław Maj